

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Franje Račkoga 6, Zagreb, OIB 49376181407, na temelju odredbi članka 15. stavka 1. točke 2. i članka 8. stavaka 1. i 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ broj 140/05 i 12/12) te članaka 78. i 97. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13), u postupku neposrednog nadzora pokrenutog po službenoj dužnosti nad poslovanjem društva AGRAM LEASING d.o.o., Zagreb, Remetinečka cesta 98, OIB: 48922277230, zastupanom po predsjedniku uprave Krešimiru Dujiću, OIB: 47757887597 te članovima uprave Krešimiru Arapoviću, OIB: 41343225782 i Sanji Osojnik, OIB: 47317096753, na sjednici Upravnog vijeća održanoj 31. kolovoza 2022. godine donosi

RJEŠENJE

1. Društvu AGRAM LEASING d.o.o., Zagreb, Remetinečka cesta 98, OIB: 48922277230, radi otklanjanja nezakonitosti i nepravilnosti utvrđenih Zapisnikom o obavljenom neposrednom nadzoru od 28. lipnja 2022. KLASA: UP/I 993-06/22-01/01, URBROJ: 326-01-80-82-22-10, koje se odnose na postupanje protivno odredbama članka 52. stavka 1. točke 11. i stavka 6. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13), odnosno članka 3. stavka 2. i članka 9. stavaka 1. i 4. Pravilnika o sadržaju i obliku ugovora o leasingu te metodologiji izračuna efektivne kamatne stope (Narodne novine br. 66/14 i 86/18) nalaže se:

- u roku od 15 dana od zaprimanja ovoga Rješenja s primateljima leasinga početi sklapati ugovore o leasingu na jasan i razumljiv način tako da se primateljima leasinga omogući raspolaganje svim bitnim informacijama o uvjetima ugovora, a na način da ugovori sadrže razloge i uvjete prijevremenog prestanka ugovora koji su usklađeni s odredbama Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13) i u slučajevima kad do istoga dođe prije isporuke/zbog neisporuke objekta leasinga od strane dobavljača, a osobito u dijelovima kojima se uređuju uvjeti raskida ugovora od strane društva AGRAM LEASING d.o.o. ili primatelja leasinga, izrade konačnog obračuna/obračunskog dopisa i naknade štete zbog raskida ugovora.

Kao dokaz o izvršenju ovoga naloga, društvo AGRAM LEASING d.o.o., Zagreb, Remetinečka cesta 98, OIB: 48922277230 dužno je u roku od 30 dana od zaprimanja ovog Rješenja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga dostaviti Izvješće o poduzetim mjerama zajedno s:

- izmijenjenim te od strane Uprave usvojenim tipskim ugovorima o leasingu (obrazac ugovora i opći uvjeti),
- mišljenjem internog revizora o provedbi naloga iz ove točke ovog Rješenja,
- drugim dokazima koji potvrđuju izvršenje naloga iz ove točke ovog Rješenja.

2. Društvu AGRAM LEASING d.o.o., Zagreb, Remetinečka cesta 98, OIB: 48922277230, izriče se opomena radi sljedećih nezakonitosti i nepravilnosti utvrđenih Zapisnikom o obavljenom neposrednom nadzoru od 28. lipnja 2022. KLASA: UP/I 993-06/22-01/01, URBROJ: 326-01-80-82-22-10:

- postupanje protivno odredbama članka 57. stavka 3. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13) obzirom da je izvršilo aktivaciju Ugovora o financijskom leasingu broj: xxxxxxxxx odnosno zaračunalo primatelju leasinga naknadu koju bi na temelju ugovora o leasingu bio dužan plaćati nakon isporuke objekta leasinga premda isporuka objekta nije bila izvršena;

- postupanje protivno internom aktu „Pravilnik i procedure za procjenu rizika, odobravanje leasinga, sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma“ od 12. siječnja 2009., s obzirom da je izvršilo aktivaciju Ugovora o financijskom leasingu broj: xxxxxxxxx, odnosno zaračunalo primatelju leasinga naknadu koju bi na temelju ugovora o leasingu bio dužan plaćati nakon isporuke objekta leasinga premda isporuka objekta nije bila izvršena te nije zaprimilo zapisnik o preuzimanju objekta leasinga;
- postupanje protivno odredbama članka 57. stavka 3. i članka 58. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13) s obzirom da je nakon raskida Ugovora o financijskom leasingu broj: xxxxxxxxx do kojeg je došlo zbog neisporuke objekta leasinga od strane dobavljača, primatelju leasinga zaračunalo naknadu koju bi primatelj leasinga bio dužan plaćati temeljem ugovora o leasingu nakon isporuke objekta leasinga, premda do isporuke nije došlo te aktiviralo sredstva osiguranja plaćanja radi prisilne naplate tih naknada, a nije primatelju leasinga izvršilo povrat naknade koju je platio u skladu s ugovorom o leasingu.

O b r a z l o ž e n j e

Na temelju članka 78. u vezi s člankom 2. točkom 13. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj: 141/13; dalje u tekstu: ZOL) te članka 85. i 88. stavka 1. ZOL-a, u predmetu KLASA: 993-06/22-01/01, a u skladu s Obavijesti o neposrednom nadzoru KLASA: UP/I 993-06/22-01/01, URBROJ: 326-01-80-82-22-2 od 10. ožujka 2022. (dalje u tekstu: Obavijest o neposrednom nadzoru) dostavljenoj 15. ožujka 2022. društvu AGRAM LEASING d.o.o., Remetinečka cesta 98, Zagreb, OIB: 48922277230 (dalje u tekstu: Subjekt nadzora), ovlaštene osobe Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) provele su neposredni nadzor dijela poslovanja Subjekta nadzora.

Predmet nadzora bio je:

- postupanje Subjekta nadzora vezano uz Ugovor o financijskom leasingu broj: xxxxxxxxx od xxxxxx xxxxx, zaključen s primateljem leasinga društvom xxxxxxxxxxxx xxxx xxxxxx, xxxxx, xxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xx, OIB: xxxxxxxxxxxx;
- postupanje Subjekta nadzora vezano uz ostale eventualno sklopljene ugovore o leasingu tijekom 2020., 2021. i 2022. godine kod kojih nije izvršena isporuka objekta leasinga primatelju leasinga.

O provedenom postupku neposrednog nadzora sastavljen je, sukladno odredbama članka 88. ZOL-a, Zapisnik o obavljenom neposrednom nadzoru od 28. lipnja 2022. (KLASA: UP/I 993-06/22-01/01, URBROJ: 326-01-80-82-22-10, dalje: Zapisnik) kojeg je Subjekt nadzora zaprimio 5. srpnja 2022. godine.

Zapisnikom su utvrđene sljedeće nezakonitosti, nepravilnosti i manjkavosti:

- *Postupanje protivno odredbama članka 57. stavka 3. ZOL-a s obzirom da je Subjekt nadzora izvršio aktivaciju Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxx odnosno zaračunao primatelju leasinga društvu xxxxx xxxxxx xxxx xxxxxx naknadu koju bi na temelju ugovora o leasingu bio dužan plaćati nakon isporuke objekta leasinga premda isporuka objekta nije bila izvršena. Subjekt nadzora je izvršio aktivaciju Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxx na način da je 7. srpnja 2021. izdao račune primatelju leasinga za prvo plaćanje koje uključuje naknadu za sklapanje ugovora, naknadu za uslugu registracije, prvu mjesečnu ratu koja uključuje kamatu i glavnicu te iznos predujma/akontacije, a sve temeljem potpisanog Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxx, Potvrde o statusu vozila i Izjave o prijeboju (kompenzaciji) od 1. srpnja 2021. Ujedno je temeljem navedenog Ugovora izdavao račune za rate leasinga do njegovog raskida, premda do dana aktivacije Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxx nije zaprimio potvrdu o primopredaji objekta leasinga,*

a obzirom da primopredaja objekta primatelju leasinga nije niti bila izvršena (dalje u tekstu obrazloženo u dijelu: Aktivacija ugovora o leasingu).

- Postupanje protivno internom aktu Subjekta nadzora „Pravilnik i procedure za procjenu rizika, odobravanje leasinga, sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma“ od 12. siječnja 2009. kojim je određeno da se aktivacija ugovora o leasingu obavlja po primitku zapisnika o preuzimanju objekta leasinga, s obzirom da je Subjekt nadzora izvršio aktivaciju Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxxx, odnosno zaračunao primatelju leasinga naknadu koju bi na temelju ugovora o leasingu bio dužan plaćati nakon isporuke objekta leasinga premda isporuka objekta nije bila izvršena te nije zaprimio zapisnik o preuzimanju objekta leasinga (dalje u tekstu obrazloženo u dijelu: Aktivacija ugovora o leasingu).
- Postupanje protivno odredbama članka 57. stavka 3. ZOL-a i članka 58. ZOL-a s obzirom da je Subjekt nadzora nakon raskida Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxxx do kojeg je došlo zbog neisporuke objekta leasinga od strane dobavljača, primatelju leasinga zaračunao naknadu koju bi primatelj leasinga bio dužan plaćati temeljem ugovora o leasingu nakon isporuke objekta leasinga, premda do isporuke nije došlo te aktivirao sredstva osiguranja plaćanja radi prisilne naplate tih naknada, a nije primatelju leasinga izvršio povrat naknade koju je platio u skladu s ugovorom o leasingu. Subjekt nadzora je sačinio konačni obračun Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxxx kojim je kao ukupno dugovanje primatelja leasinga temeljem navedenog Ugovora obračunat iznos koji predstavlja zbroj nedospjele glavnice (s PDV-om), posebnog poreza na motorna vozila (PPMV) na nedospjelu glavicu, dospjele glavnice i ugovorene kamate (mjesečni ugovoreni obroci), naknade za izradu informativnog obračuna i zatezne kamate te je radi prisilne naplate navedenog dugovanja dana 24. studenoga 2021. aktivirao sredstva osiguranja primatelja leasinga (dalje u tekstu obrazloženo u dijelu: Raskid ugovora o leasingu, izrada konačnog obračuna i aktivacija sredstava osiguranja).
- Postupanje protivno odredbama članka 52. stavka 1. točke 11. i stavka 6. ZOL-a odnosno članka 3. stavka 2. i članka 9. stavaka 1. i 4. Pravilnika o sadržaju i obliku ugovora o leasingu te metodologiji izračuna efektivne kamatne stope (Narodne novine br. 66/14 i 86/18) s obzirom da Ugovor o financijskom leasingu broj xxxxxxxxxx i pripadajući Opći uvjeti ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EUR, nisu sastavljeni na način propisan odredbama prethodno navedenih propisa jer u dijelovima kojima se uređuju pitanja raskida ugovora, izrade konačnog obračuna (obračunskog dopisa) te naknade štete zbog raskida ugovora nisu jasno uređeni svi razlozi i uvjeti mogućeg prijevremenog prestanka ugovora, a koje je razumno za očekivati u redovnom poslovanju (dalje u tekstu obrazloženo u dijelu: Ugovor o leasingu).
- Subjekt nadzora nije svojim internim aktima predvidio i uredio postupanje u slučaju neisporuke objekta leasinga primatelju leasinga iz razloga koji su na strani dobavljača objekta leasinga ili drugih razloga u smislu postupka povodom prijevremenog prestanka/raskida takvog ugovora o leasingu i načina rješavanja međusobnih odnosa s primateljem leasinga i dobavljačem, iako je u konkretnom slučaju raskinuo ugovor o leasingu pozivajući se na odredbe općih uvjeta ugovora o leasingu (dalje u tekstu obrazloženo u dijelu: Ugovor o leasingu).

Subjektu nadzora je omogućeno ostvariti i zaštititi svoja prava i pravne interese, sukladno članku 88. stavku 2. ZOL-a, na način da je imao pravo uložiti prigovor na Zapisnik uz koji je bio dužan priložiti dokumentaciju kojom dokazuje osnovanost navoda. Subjekt nadzora je Hanfi dana 13. srpnja 2022. godine, u roku određenom člankom 88. stavkom 2. ZOL-a, dostavio pisani prigovor na isti (KLASA: UP/I 993-06/22-01/01, URBROJ: 383-22-11; u daljnjem tekstu: Prigovor).

Nakon analiziranja navoda iz Prigovora, kao i rezultata cjelokupnog postupka, Hanfa je utvrdila kao što je opisano u nastavku.

Hanfa je 30. kolovoza 2021. godine zaprimila predstavku na rad Subjekta nadzora podnijetu od strane društva xxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxx, xxxxx, xxxxxxx xxxxxxxxxx xxx, OIB: xxxxxxxxxxxx kao primatelja leasinga (dalje u tekstu: Podnositelj predstavke ili primatelj leasinga), a vezano uz Ugovor o financijskom leasingu broj xxxxxxxxxxx sklopljen xxxxxxxxxx xxxxx sa Subjektom nadzora kao davateljem leasinga.

U predstavci se, između ostaloga, navodi sljedeće:

- 7. lipnja 2021. Podnositelj predstavke kontaktirao je putem e-maila društvo xxxxxxxxxxx x, sa sjedištem u xxxxxxxx, xxxxxxxx, OIB: xxxxxxxxxxxx (dalje u tekstu: Dobavljač) koje je kao dobavljač objekta leasinga trebalo kontaktirati leasing kuće u potrazi za financiranjem vozila marke xxxxxxxxxxx, nakon čega Subjekt nadzora šalje informativnu ponudu za financijski leasing osobnog vozila, naslovljenu na Podnositelja predstavke;
- 11. lipnja 2021. Dobavljač izdaje Ponudu br. xxxxxxx gdje navodi cijenu avansa u iznosu od xxxxxxxxx HRK za osobno vozilo marke xxx xxxxxxxxxxxxxx xxxxx, koju Podnositelj predstavke prihvaća i uplaćuje traženi avans Dobavljaču te pristupa sklapanju ugovora o leasingu sa Subjektom nadzora;
- obzirom na uplaćeni avans od xxxxxxxxxxx HRK prethodno uplaćen Dobavljaču te obzirom da je ugovorom o leasingu određeno plaćanje avansa na ime akontacije u iznosu od 40% cjelokupnog iznosa, mjesečne naknade za leasing u iznosu od xxxxxxx EUR te naknade kod sklapanja Ugovora i naknade za usluge registracije, a sve skupa u iznosu od xxxxxxxxxxx HRK, između tri navedena društva je potpisana Izjava o prijeboju (kompenzaciji) 1. srpnja 2021. kojom su regulirali međusobna potraživanja;
- iako je Podnositelj predstavke uplatio predujam tj. učešće u iznosu od xxxxxxxxxxx HRK te uredno sklopio ugovor kojim je preuzeo obveze iz leasing odnosa, vozilo (objekt leasinga) mu nikada nije isporučeno, a subjekti koji su obvezni isporučiti predmet leasinga – Subjekt nadzora i Dobavljač – ne surađuju radi isporuke, već odbijaju odgovornost i ispunjenje obveza koje proizlaze iz Ugovora.

Na zahtjev Hanfe za dostavom očitovanja na navode iz predstavke te relevantne dokumentacije, Subjekt nadzora je u svom očitovanju od 13. rujna 2021. naveo prvenstveno kako u konkretnom slučaju nije sudjelovao u izboru objekta leasinga i dobavljača objekta leasinga, već je isto učinio primatelj leasinga, odnosno Podnositelj predstavke. Navedeno je vidljivo iz e-maila od 7. lipnja 2021. koji je gospodin xxxxx xxxxxxx, kao zakonski zastupnik Podnositelja predstavke, uputio Dobavljaču dostavljajući istome specifikaciju vozila, nakon čega je 8. lipnja 2021. od Dobavljača uslijedio odgovor iz kojega proizlazi da će navedena auto kuća „tražiti od leasing kuća izračun koji će proslijediti“ Podnositelju predstavke. U očitovanju se nadalje navodi kako je Dobavljač Subjektu nadzora 8. lipnja 2021. dostavio Ponudu br. xxxxxxx te zatražio informativnu ponudu za financiranje objekta leasinga - osobnog vozila marke xxx, model xxxxxxx xxxxx, u skladu s čim je Subjekt nadzora 10. lipnja 2021. izdao informativnu ponudu za financijski leasing osobnog vozila prema specifikacijama iz ponude. Nadalje, Subjekt nadzora navodi kako iz e-mail korespondencije od 11. lipnja 2021. do 14. lipnja 2021. proizlazi da je između Podnositelja predstavke i Dobavljača dogovoreno da će Podnositelj predstavke avans za „rezervaciju“ vozila uplatiti Dobavljaču, a što je isti učinio 11. lipnja 2021. temeljem ponude br. xxxxxxx od 11.06.2021. U očitovanju se potom navodi kako je 1. srpnja 2021. sklopljen Ugovor o financijskom leasingu broj: xxxxxxxxxxx, prilikom čega je Subjekt nadzora, kao davatelj leasinga, obavješten da je avans za predmetno vozilo uplaćen Dobavljaču zbog čega je između Subjekta nadzora kao davatelja leasinga, Dobavljača i Podnositelja predstavke 1. srpnja 2021. potpisana Izjava o prijeboju (kompenzaciji) kojom su regulirana međusobna potraživanja (na iznos od xxxxxxxxxxx HRK). Nakon sklapanja ugovora o leasingu, Subjekt nadzora je 7. srpnja 2021. Dobavljaču objekta leasinga isplatio iznos od xxxxxxxxxxx HRK na žiro račun xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx. Subjekt nadzora nadalje navodi kako je, po saznanju da Dobavljač objekta leasinga nije isporučio objekt leasinga, stupio u kontakt s Dobavljačem te od

istoga zatražio očitovanje o razlozima neispunjenja obveze - isporuke objekta leasinga. Dana 1. rujna 2021. je od strane punomoćnika Dobavljača zaprimio prijedlog za mirno rješenje spora.

Podnositelj predstavke je dana 7. prosinca 2021. dostavio Hanfi dopunu predstavke u kojoj je naveo kako je vezano uz situaciju iz predstavke poduzeo sljedeće:

- poslao obavijest o raskidu ugovora Dobavljaču te Subjektu nadzora,
- podnio tužbu protiv oba subjekta pred nadležnim trgovačkim sudom,
- podnio kaznenu prijavu protiv prokurista društva Dobavljača zbog kaznenog djela prijevare,
- opetovano se očitovao prigovorima protiv računa koje mu je Subjekt nadzora neosnovano izdavao.

Podnositelj predstavke nadalje je naveo kako je razvidno da trpi značajnu imovinsku štetu zbog ovako nerazmjernog tereta obveza koji je postavljen za primatelja leasinga, obzirom da je već isplatio avans Dobavljaču u iznosu od xxxxxxxxxx HRK, a Subjekt nadzora je xxx xxxxxxxx xxxx. zaplijenio još xxxxxxxxxx HRK s računa Podnositelja predstavke te je posljedica svega da je Podnositelj ostao bez ukupno xxxxxxxxxx HRK što je potencijalno ugrozilo nastavak njegovog poslovanja, a u međuvremenu nikakvu uslugu nije dobio. Podnositelj predstavke ističe kako je Subjekt nadzora naplatio iznos od xxxxxxxxxx HRK bez da je izvršio ikakvu uslugu ili barem pomogao primatelju leasinga u postupku nabave objekta ugovorenog leasinga.

Na zahtjev Hanfe za dostavom očitovanja na navode iz dopune predstavke te relevantne dokumentacije, Subjekt nadzora je u svom očitovanju od 27. prosinca 2021. naveo kako je Ugovor o financijskom leasingu broj xxxxxxxxxx od xx xxxxx xxxx. sklopljen s Podnositeljem predstavke raskinut dana 21. rujna 2021. te da do isporuke vozila nije došlo od strane Dobavljača objekta leasinga. Subjekt nadzora također je naveo kako je pokrenuo postupak prisilne naplate protiv Podnositelja postavke i to izravnom naplatom putem Financijske agencije te kako je u prilogu očitovanja na raniju predstavku istog podnositelja, dostavio dokaze da je Podnositelj predstavke, kao primatelj leasinga, sam odabrao objekt leasinga i dobavljača objekta leasinga. Slijedom toga Subjekt nadzora smatra da temeljem odredbi čl. 63., čl. 64. i čl. 65. ZOL-a, a u vezi s čl. 58. istog Zakona te općih uvjeta, primatelj leasinga, ovdje Podnositelj predstavke, prihvaća te snosi sve rizike vezane za objekt leasinga i dobavljača objekta leasinga pa Subjekt nadzora, koji je zapravo financijer predmetnog objekta leasinga, ima pravo od primatelja leasinga naplatiti sve iznose koji su vezani za predmetni objekt, odnosno ugovor o leasingu.

Nadalje je Subjekt nadzora u svom očitovanju od 25. siječnja 2022. naveo kako je pravni osnov raskida Ugovora o leasingu broj xxxxxxxxxx od xx xxxxx xxxx. bio dopis o jednostranom raskidu ugovora od strane Podnositelja predstavke od 17. rujna 2021., koji je Subjekt nadzora zaprimio dana 21. rujna 2021. te s kojim datumom je i raskinut ugovor o leasingu. Nadalje se u očitovanju navodi kako je Subjekt nadzora pokrenuo postupak prisilne naplate za iznos od xxxxxxxxxx HRK, a obračunati iznos sastoji se od xxxxxxxxxx HRK (iznos po konačnom obračunu), koji je uvećan za naknadu za slanje zadužnice u iznosu od xxxxxx HRK (temeljem Odluke o visini naknada) te iznos od xxxxxx HRK koji se odnosi na PDV po uplaćenom predujmu iznosa od xxxxx HRK naknade za provedbu osnove za plaćanje od Financijske agencije.

Hanfa je u postupku nadzora prikupila zatraženu dokumentaciju od Subjekta nadzora sukladno Obavijesti o neposrednom nadzoru te kako bi sukladno predmetu nadzora imala sve potrebne informacije i dokaze za utvrđivanje činjeničnog stanja u postupku, zaključkom od 21. travnja 2022., pozvala Subjekt nadzora da u roku od 5 dana od dana priopćenja predmetnog zaključka dostavi i sljedeće:

- očitovanje Društva o ukupnom broju i oznakama/brojevima ugovora o leasingu Društva sklopljenih tijekom 2020., 2021. i 2022. godine, a kod kojih nije izvršena isporuka objekta leasinga primatelju leasinga sukladno ugovoru;
- očitovanje Društva o načinu i temelju donošenja odluka o izradi konačnog obračuna Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxxx, primatelja leasinga xxxxxxxxxxxxxxxx xxxx xxxxxx,

dostavljenog primatelju leasinga uz dopis od 10. studenoga 2021. te aktiviranju sredstava osiguranja.

U očitovanju od 26. travnja 2022. Subjekt nadzora izjavljuje kako tijekom 2020., 2021. i 2022. nema više niti jedan sklopljeni ugovor o leasingu za koji nije izvršna isporuka objekta leasinga, izuzev Ugovora o leasingu broj xxxxxxxx od xx xxxxx xxxx. obuhvaćenog predmetom nadzora. Također navodi kako je temelj donošenja odluke o izradi konačnog obračuna po Ugovoru o leasingu broj xxxxxxxx od xx xxxxx xxxx. bila zaprimljena obavijest od primatelja leasinga o jednostranom raskidu predmetnog ugovora koju je Subjekt nadzora zaprimio dana 21. rujna 2021., sa kojim datumom ga i raskida.

Subjekt nadzora nadalje navodi kako je dana 21. rujna 2021. temeljem čl. 17. točke 2. Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EUR izradio konačan obračun temeljem kojeg je obračunao primatelju leasinga sve dospjele, nenaplaćene rate i nepodmireni iznos financiranja u visini preostale nedospjele glavnice sukladno planu otplate u trenutku raskida ugovora o leasingu. Konačni obračun za Ugovor o leasingu broj xxxxxxxx poslan je primatelju leasinga sa navedenim rokom plaćanja preporučeno sa povratnicom, a Podnositelj predstavke ga je zaprimio dana 15. studenog 2021. Budući da do dana 24. studenog 2021. Subjekt nadzora nije zaprimio uplatu temeljem konačnog obračuna, Subjekt nadzora je aktivirao instrumente osiguranja temeljem čl. 18. točke 2. Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EUR.

Aktivacija ugovora o leasingu

Nadzorom je utvrđeno da je u Ugovoru o leasingu broj xxxxxxxx od xx xxxxx xxxx. prvo plaćanje izvršeno putem Izjave o prijeboju (kompenzaciji) od dana 1. srpnja 2021. za iznos od xxxxxxxxxxxx HRK. Naime, Podnositelj predstavke uplatio je Dobavljaču avans u iznosu od xxxxxxxxxxxx HRK temeljem ponude br. xxxxxxxx dana 11. lipnja 2021. Dobavljač je Subjektu nadzora izdao ponudu za vozilo po Ugovoru o financijskom leasingu broj xxxxxxxx, a kako je navedenim ugovorom o leasingu određeno plaćanje avansa Subjektu nadzora od strane primatelja leasinga na ime akontacije u iznosu od 40% cjelokupnog iznosa, mjesečne naknade za leasing u iznosu od xxxxxxxx EUR te naknade kod sklapanja Ugovora i naknade za usluge registracije (sve skupa u iznosu od xxxxxxxxxxxx HRK) te obzirom na prethodno uplaćeni avans Dobavljaču od xxxxxxxxxxxx HRK od strane Podnositelja predstavke, između tri navedena društva je potpisana spomenuta Izjava o prijeboju (kompenzaciji) kojom su regulirali međusobna potraživanja.

Na Izjavi o prijeboju (kompenzaciji) od 1. srpnja 2021. u specifikaciji potraživanja Subjekta nadzora prema Podnositelju predstavke navodi se: uplata akontacije, troškova odobrenja, prve rate i naknade za uslugu registracije po Ugovoru o financijskom leasingu broj xxxxxxxx. Iz dokumentacije dostavljene uz predstavku vidljivo je da je Subjekt nadzora dana 7. srpnja 2021. izdao Podnositelju predstavke račune: broj xxxxxxxxxxxx na ime predujma (akontacije) u iznosu od xxxxxxxxxxxx HRK, broj xxxxxxxxxxxx na ime naknade za sklapanje ugovora u iznosu od xxxxxxxx HRK, broj xxxxxxxxxxxx na ime naknade za uslugu registracije u iznosu od xxxxxx HRK, broj xxxxxxxxxxxx na ime prve najamnine temeljem ugovora o leasingu u iznosu od xxxxxxxx HRK (ukupno xxxxxxxxxxxx HRK).

Iz navedenih računa i očitovanja Subjekta nadzora od 13. rujna 2021. proizlazi da je izvršio aktivaciju ugovora i izdao račune za prvo plaćanje koje uključuje naknadu, kamatu za prvu mjesečnu najamninu, glavicu u prvoj mjesečnoj najamnini i iznos predujma/akontacije dana 7. srpnja 2021., a temeljem potpisanog Ugovora o leasingu, Potvrde o statusu vozila i Izjave o kompenzaciji od 1. srpnja 2021., premda je internim aktom „Pravilnik i procedure za procjenu rizika, odobravanje leasinga, sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma“ od 12. siječnja 2009. određeno da se aktivacija ugovora o leasingu vrši po primitku zapisnika o preuzimanju predmeta leasinga (u prilogima Pravilniku - Prilog 11.). Na obrascu potvrde o statusu vozila (u prilogima Pravilniku - Prilog 9.) stoji da se bez te potvrde neće izvršiti plaćanje vozila dobavljaču, no ne i da se temeljem iste može aktivirati ugovor o leasingu.

Činjenica da su temeljem Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxx bile izdavane rate leasinga od xxxxxx do xxxxxx 2021. kada je navedeni Ugovor raskinut vidljiva je iz konačnog obračuna Ugovora broj xxxxxxxxx, u kojem je, između ostaloga, zaračunat i iznos dospjele glavnice i ugovorene kamate (mjesečni ugovoreni obroci) u visini od xxxxxxxxx HRK.

Iz očitovanja Subjekta nadzora i Podnositelja predstavke te prikupljene dokumentacije nesporno proizlazi da objekt leasinga nije bio isporučen primatelju leasinga do dana aktivacije Ugovora broj xxxxxxxxx, izrade konačnog obračuna istog, odnosno aktivacije sredstava osiguranja. Hanfa je stoga utvrdila da je aktivacija Ugovora o leasingu broj xxxxxxxxx bez isporuke objekta leasinga primatelju leasinga, osim što je protivna internom Pravilniku i procedurama Subjekta nadzora, također i protivna odredbama članka 57. ZOL-a kojima je određeno da do ispunjenja obveze isporuke sukladno ugovoru, primatelj leasinga nije dužan plaćati naknadu koju bi na temelju ugovora o leasingu bio dužan plaćati nakon isporuke objekta leasinga.

U svom Prigovoru na Zapisnik Subjekt nadzora navodi kako je prilikom sklapanja i isplate izvršene Dobavljaču po Ugovoru o leasingu broj xxxxxxxxx postupao u skladu s obvezama propisanim zakonom i internim aktima pritom vodeći računa ne samo o interesima Subjekta nadzora već i o interesima primatelja leasinga. Nadalje navodi da je isplatu po predmetnom Ugovoru o leasingu izvršio nakon njegova sklapanja i to temeljem Potvrde o statusu vozila koja je potpisana i od strane Dobavljača i od strane samog primatelja leasinga, a kojom su navedeni subjekti izrijeком potvrdili da je objekt leasinga - vozilo u skladištu trgovca, ocarinjeno i spremno za isporuku sa svom pripadajućom dokumentacijom. Subjekt nadzora također navodi da je isplatu po navedenom Ugovoru o leasingu izvršio na temelju dokumenta koji primatelju leasinga omogućuje da po izvršnom plaćanju isti dođe u posjed vozila te da u trenutku izvršene isplate i izdavanja računa nije imao informaciju da Dobavljač nije primatelju leasinga isporučio vozilo. Za navedenu činjenicu Subjekt nadzora navodi kako je doznao tek naknadno nakon što ga je u kolovozu 2021. godine primatelj leasinga obavijestio kako mu objekt leasinga - vozilo nije isporučeno.

Ovaj prigovor Subjekta nadzora ne može se uvažiti. Naime, Hanfa je izvršila uvid u Potvrdu o statusu vozila od 1. srpnja 2021. godine koja je potpisana od strane primatelja leasinga i Dobavljača, u kojoj je međutim navedeno kako je objekt leasinga spreman za isporuku uz svu pripadajuću dokumentaciju, a ne da je i isporučen. Na Potvrdu o statusu vozila se također navodi napomena kako bez primitka ispunjene i ovjerene potvrde vozilo ne može biti plaćeno iz čega proizlazi da je primitak ove potvrde za Subjekt nadzora predstavljao preduvjet za plaćanje kupoprodajne cijene Dobavljaču. Iz internog akta Subjekta nadzora „Pravilnik i procedure za procjenu rizika, odobravanje leasinga, sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma“ od 12. siječnja 2009. vidljivo je da su u proceduri sklapanja ugovora o leasingu predviđeni formulari, između ostaloga, potvrda o statusu vozila (Prilog 9. Pravilniku) i zapisnik o preuzimanju predmeta leasinga (Prilog 11. Pravilniku), koji nisu istovjetni te ne potvrđuju iste činjenice.

Potvrda o statusu vozila ne potvrđuje činjenicu da je objekt leasinga doista i preuzet od strane primatelja leasinga, već se ta činjenica potvrđuje zapisnikom o preuzimanju predmeta leasinga, koji u ovom slučaju nije bio potpisan i dostavljen Subjektu nadzora. Također je istim internim aktom predviđeno da se aktivacija ugovora o leasingu vrši po primitku zapisnika o preuzimanju predmeta leasinga, ne potvrde o statusu vozila, a što bi bilo u skladu s odredbom članka 57. ZOL-a. Iz navedenog je vidljivo da Subjekt nadzora prilikom aktivacije ugovora o leasingu nije postupao sukladno obvezama propisanim zakonom i internim aktima. Obzirom da Subjekt nadzora nije nikada ni zaprimio zapisnik o preuzimanju predmeta leasinga kao potvrdu da je isti doista preuzet, irelevantni su njegovi navodi da je tek u kolovozu 2021. doznao da nije došlo do isporuke.

Raskid ugovora o leasingu, izrada konačnog obračuna i aktivacija sredstava osiguranja

Subjekt nadzora je u svom očitovanju Hanfi od 25. siječnja 2022. naveo kako je pravni osnov raskida Ugovora o leasingu broj xxxxxxxxxx od xx xxxxxx xxxx. bio dopis o jednostranom raskidu ugovora od strane primatelja leasinga od 17. rujna 2021., koji je Subjekt nadzora zaprimio dana 21. rujna 2021. te s kojim datumom je i raskinut ugovor o leasingu. Iz predmetnog dopisa Podnositelja predstavke od 17. rujna 2021. „Obavijest o raskidu Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxxx od xx xxxxxx xxxx.“ proizlazi da njime Podnositelj predstavke obavještava Subjekta nadzora da jednostrano raskida Ugovor broj xxxxxxxxxx s trenutnim učinkom, a zbog neisporuke objekta leasinga, motornog vozila marke xxx xxxxxxxxxxxx. Dopisom Subjekta nadzora od 10. studenoga 2021. upućenog Podnositelju predstavke, isti je obaviješten da je raskid Ugovora broj xxxxxxxxxx nastupio na dan 21. rujna 2021.

Iz konačnog obračuna Ugovora broj xxxxxxxxxx, koji je Podnositelju predstavke dostavljen uz dopis od 10. studenoga 2021., vidljivo je da je istim obračunato ukupno dugovanje Podnositelja predstavke/primatelja leasinga temeljem navedenog Ugovora u iznosu od xxxxxxxxxx HRK. Navedeni iznos predstavlja zbroj nedospjele glavnice (s PDV-om) u visini od xxxxxxxxxx HRK, posebnog poreza na motorna vozila (PPMV) na nedospjelu glavicu u visini od xxxxxxxxxx HRK, dospjele glavnice i ugovorene kamate (mjesečni ugovoreni obroci) u visini od xxxxxxxxxx HRK, naknade za izradu informativnog obračuna u visini od xxxxxx HRK te zatezne kamate u iznosu od xxxxxx HRK.

Iz očitovanja Subjekta nadzora Hanfi od 26. travnja 2021. proizlazi kako Subjekt nadzora smatra da je pravi temelj donošenja odluke o izradi ovakvog konačnog obračuna Ugovora broj xxxxxxxxxx odredba članka 17. točke 2. Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EUR, dok su sredstva osiguranja izdana od strane Podnositelja predstavke kao primatelja leasinga aktivirana temeljem članka 18. točke 2. Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EUR.

Hanfa je nadzorom ustanovila da utvrđeno postupanje Subjekta nadzora prilikom izrade konačnog obračuna Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxxx te aktiviranje sredstava prisilne naplate nije u skladu s odredbama članka 57. ZOL-a kojima je određeno da do ispunjenja obveze isporuke sukladno ugovoru primatelj leasinga nije dužan plaćati naknadu koji bi na temelju ugovora o leasingu bio dužan plaćati nakon isporuke objekta leasinga. Naime, konačnim obračunom Ugovora broj xxxxxxxxxx primatelju leasinga obračunati su iznosi nedospjele glavnice (s PDV-om), posebnog poreza na motorna vozila (PPMV) na nedospjelu glavicu, dospjele glavnice i ugovorene kamate (mjesečni ugovoreni obroci), premda je nesporno utvrđeno da objekt leasinga do tada nije bio isporučen primatelju leasinga te samim time niti ugovor o leasingu nije trebao biti aktiviran. Kako nije došlo do isporuke objekta i to iz razloga koji su na strani dobavljača objekta, sukladno članku 57. stavku 3. ZOL-a u konačnom obračunu Ugovora broj xxxxxxxxxx primatelju leasinga nisu mogli biti zaračunati niti iznosi nedospjele glavnice, niti dospjele glavnice i kamata s obzirom da nije bilo pravne osnove za aktivaciju ugovora.

Nadalje, Hanfa je utvrdila da postupanje Subjekta nadzora prilikom izrade konačnog obračuna Ugovora broj xxxxxxxxxx te aktiviranja sredstava prisilne naplate nije u skladu s odredbama članka 58. ZOL-a kojima je reguliran slučaj raskida ugovora o leasingu zbog neisporuke objekta leasinga. Konkretnim zakonskim odredbama određeno je da ako dobavljač objekta leasinga primatelju leasinga isti ne isporuči, ako ga isporuči sa zakašnjenjem, ako objekt ima materijalni nedostatak ili nije u skladu s ugovorom o leasingu, primatelj leasinga može odbiti prihvati isporuke ili raskinuti ugovor o leasingu i ima pravo na naknadu štete od dobavljača objekta leasinga, a ukoliko raskine ugovor, primatelj leasinga ima pravo na povrat naknade koju je do tada platio u skladu s ugovorom o leasingu.

Iz dopisa Podnositelja predstavke o jednostranom raskidu ugovora od 17. rujna 2021., koji je Subjekt nadzora zaprimio dana 21. rujna 2021. te s istim datumom raskinuo Ugovor, jasno je vidljiv razlog raskida ugovora, odnosno da je Podnositelj predstavke zatražio raskid Ugovora zbog neisporuke

objekta leasinga ujedno se pozivajući, između ostaloga, i na odredbe članka 58. ZOL-a. Subjekt nadzora je prihvatio raskid Ugovora broj xxxxxxxxxx, o čemu je obavijestio Podnositelja predstavke dopisom od 10. studenoga 2021., no nije primatelju leasinga vratio naknadu koju je do tada platio u skladu s ugovorom o leasingu (iznos akontacije, troškova odobrenja, prve rate i naknade za uslugu registracije) te ga je teretio i za ostale naknade koje bi bio dužan plaćati po ugovoru o leasingu nakon isporuke objekta leasinga, da je do nje došlo.

U Prigovoru Subjekt nadzora navodi kako smatra pogrešnim stajalište Hanfe da je primatelju leasinga trebao vratiti naknade koje je primatelj leasinga navodno platio do raskida predmetnog Ugovora o leasingu (iznos akontacije, troškove odobrenja, prave rate i naknade za usluge registracije), a obzirom da je nesporno da je primatelj leasinga 11. lipnja 2021. Dobavljaču, a ne Subjektu nadzora, uplatio iznos od xxxxxxxxxx HRK na ime „rezervacije“ vozila, pa smatra nejasnim zbog čega Hanfa Zapisnikom konstatira da bi Subjekt nadzora bio dužan vratiti akontaciju i naknade koje mu nisu plaćene, već su prema međusobnom dogovoru Dobavljača i primatelja leasinga plaćane izravno Dobavljaču. Subjekt nadzora također navodi kako činjenica da je 1. srpnja 2021., dakle s danom sklapanja predmetnog Ugovora o leasingu, između Subjekta nadzora, kao davatelja leasinga te Dobavljača i primatelja leasinga potpisana Izjava o prijeboju, ne mijenja okolnost da je spomenuti iznos uplaćen izravno Dobavljaču, a ne Subjektu nadzora koji stoga nema obvezu vraćanja spornih iznosa.

Navedeni prigovor Subjekta nadzora Hanfa ne može prihvatiti. Naime, sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21; dalje: ZOO) kojima se uređuje institut prijeboja/kompenzacije, prijeboj je jedan od načina prestanka obveza, odnosno kod novčanih tražbina način plaćanja. Učinci višestranog prijeboja nastupaju u trenutku koji ugovorne strane odrede u ugovoru, a ako ugovaratelji nisu ništa odredili, višestrani prijeboj proizvodi pravne učinke od trenutka sklapanja ugovora, odnosno u trenutku kad zadnji sudionik prijeboja potpiše ugovor. U trenutku sklapanja ugovora sudionici prijeboja su sačinili knjigovodstvenu ispravu na temelju koje mogu u svojim poslovnim knjigama evidentirati poslovni događaj - prijeboj tražbina. Dakle, suprotno navodima Subjekta nadzora, potpisom Izjave o prijeboju od 1. srpnja 2021. godine, iznosom navedenim u Izjavi je podmiren iznos prvog plaćanja temeljem Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxxx (iznos akontacije, troškove odobrenja, prave rate i naknade za usluge registracije) Subjektu nadzora kao davatelju leasinga, a sukladno odredbama ugovora o leasingu, bez obzira što nije došlo do fizičkog prijenosa novca. Podmirenje obveze putem prijeboja ne mijenja obveze ugovornih strana iz ugovora o leasingu, pa je primatelj leasinga na ovaj način podmirio svoju obvezu uplate prvog plaćanja. Da nije smatrao podmirenim iznos akontacije i ostalih obveza po ugovoru o leasingu, Subjekt nadzora ne bi izvršio plaćanje ostatka kupoprodajne cijene za objekt leasinga Dobavljaču.

Nadalje, u Prigovoru Subjekt nadzora navodi kako smatra da je u konkretnom slučaju Hanfa pogrešno primijenila odredbe materijalnog prava, budući da odredbe članaka 63., 64., 65., kao i članka 58. ZOL-a, pravo na naknadu štete prema dobavljaču zbog neisporuke vozila daju upravo primatelju leasinga, a ne davatelju leasinga, koji je (samo) financijer objekta leasinga. Subjekt nadzora smatra da iz sadržaja navedenih odredaba ZOL-a proizlazi da zakon u slučaju kada dobavljač objekta leasinga ne izvrši isporuku istoga pravo na naknadu štete daje primatelju leasinga pa dolazi do zaključka da je u situaciji u kojoj je primatelj leasinga sam odabrao objekt i dobavljača, primatelj leasinga prihvatio i sve rizike koji su povezani s odabranim dobavljačem i objektom leasinga.

Hanfa je mišljenja kako je pogrešno tumačenje Subjekta nadzora dijela odredbe članka 58. stavka 1. ZOL-a na koju se ovdje poziva. Točno je da prema navedenoj odredbi primatelj leasinga, između ostaloga, u slučaju raskida ugovora zbog neisporuke objekta leasinga ima pravo na naknadu štete koju je zbog toga pretrpio od dobavljača, no iz te činjenice ne može proizaći pravo davatelja leasinga da protivno odredbi članka 57. ZOL-a prije ispunjenja obveze isporuke objekta leasinga tereti primatelja leasinga za naknade koje bi temeljem ugovora o leasingu bio dužan plaćati nakon isporuke objekta (rate leasinga), na način kako je to učinio Subjekt nadzora. Također, navedena

odredba ne poništava pravo primatelja leasinga na povrat naknade koju je platio u skladu s ugovorom o leasingu, sukladno članku 58. stavku 2. ZOL-a. Šteta zbog neisporuke objekta leasinga koju može pretrpiti primatelj leasinga te koju može potraživati od dobavljača zasebno je pravo primatelja leasinga, a čiji nastanak dokazuje prema propisima obveznog prava koji uređuju odgovornost za štetu te ne isključuje pravo primatelja leasinga na povrat naknada koje je platio temeljem ugovora o leasingu koje proizlazi iz odredbe članka 58. stavka 2. ZOL-a. Također, Hanfa smatra da na konkretnu situaciju nisu primjenjive odredbe članaka 63., 64. i 65. ZOL-a, na način na koji ih tumači Subjekt nadzora. Odredbe članaka 63., 64. i 65. ZOL-a propisuju obveze dobavljača objekta leasinga i njegovu odgovornost prema primatelju leasinga u slučaju neisporuke objekta, isporuke sa zakašnjenjem i materijalnih nedostataka na objektu. No, niti one ne propisuju pravo davatelja leasinga zaračunati primatelju leasinga naknade temeljem ugovora o leasingu u slučaju njegova raskida zbog neisporuke objekta leasinga od strane dobavljača protivno odredbama članaka 57. ZOL-a te u slučaju raskida ugovora od strane primatelja leasinga zbog neisporuke objekta postupati protivno odredbama članka 58. ZOL-a koji detaljnije uređuje upravo navedenu situaciju.

Hanfa ne može prihvatiti navode Subjekta nadzora kako je Subjekt nadzora ispunio svoju ugovornu obvezu koja se sastoji od uplate iznosa Dobavljaču s osnova kupoprodajne cijene za objekt leasinga te da je zato pogrešno tumačenje Hanfe da isti iznos ne može tražiti od primatelja leasinga kojem zakon izriekom omogućuje da u slučaju neisporuke vozila naknadu štete može potraživati od dobavljača objekta leasinga. Subjekt nadzora neovisno o navedenom nije smio aktivirati ugovor o leasingu protivno odredbama ZOL-a i teretiti primatelja leasinga za iznose naknada po ugovoru o leasingu kao da je objekt leasinga preuzeo, iako se to nije dogodilo. Pravo primatelja leasinga da od dobavljača potražuje naknadu štete zbog neisporuke objekta također ne poništava pravo davatelja leasinga na potraživanje naknade štete od dobavljača koju je pretrpio. Člankom 64. stavkom 3. ZOL-a određeno je da dobavljač ne može biti odgovoran primatelju leasinga i davatelju leasinga za istu štetu. Iz navedene odredbe jasno proizlazi da zakonom nije isključena mogućnost zahtjeva davatelja leasinga za naknadom štete od dobavljača, samo je ograničena ovom odredbom.

Hanfa također ne može prihvatiti navode Subjekta nadzora da primatelj leasinga samostalnim izborom dobavljača i objekta prihvaća sve rizike, za razliku od situacije kada u tom izboru sudjeluje davatelj leasinga. Naime, člankom 65. ZOL-a određeno je da davatelj leasinga, ako je sudjelovao u izboru dobavljača objekta leasinga, odgovara primatelju leasinga solidarno s dobavljačem u slučaju neisporuke objekta. Navedeno samo znači da u konkretnom slučaju Subjekt nadzora nije odgovoran solidarno s dobavljačem primatelju leasinga za štetu zbog neisporuke, no time se također ne daje pravo davatelju leasinga aktivirati ugovor o leasingu protivno zakonskim odredbama ili iznos kupoprodajne cijene koju je platio dobavljaču potraživati od primatelja leasinga. Smisao ove odredbe nije samo zaštita davatelja leasinga kako to tumači Subjekt nadzora, već prvenstveno primatelja leasinga, kao uglavnom slabije strane u ovom poslovnom odnosu.

Također u odnosu na navode Subjekta nadzora iz Prigovora da je „...protivno smislu ZOL-a „teret“ očiglednog nesavjesnog i nepoštenog postupanja dobavljača leasinga „prenijeti“ na davatelja leasinga koji se u svom postupanju vodio dobrim poslovnim običajima i najboljim interesima primatelja leasinga izvršivši svoje obveze u skladu sa zahtjevima samog primatelja leasinga.“, Hanfa ističe da je postupanje Subjekta nadzora bilo protivno ne samo smislu već izričitim odredbama ZOL-a koji je u slučaju raskida ugovora zbog neisporuke objekta od strane dobavljača člankom 58. uređio prava primatelja leasinga, a koji također nije odgovoran za neisporuku objekta. Izbor dobavljača od strane primatelja leasinga ne oslobađa leasing društvo svake odgovornosti u tom poslovnom odnosu obzirom da je ono u obavljanju svoje djelatnosti dužno postupati u skladu s pravilima struke i najboljim interesima klijenata, što može uključivati i primjerenu provjeru boniteta predloženog dobavljača. Leasing društvo u odnosu na klijente, bilo da se radi o potrošačima ili pravnim osobama, može biti u boljem položaju u smislu mogućnosti provjere poslovanja određenog dobavljača ili pribavljanja raznih informacija o njegovom poslovanju i financijskom stanju, a ima mogućnost i odbiti određeni zahtjev za financiranjem (leasing društvo nije obavezno prihvatiti svaki zahtjev za financiranjem) ili tražiti određena dodatna jamstva ukoliko to smatra potrebnim.

Ugovor o leasingu

Hanfa je u nadzoru pregledom ugovornih odredbi Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxx utvrdila da odredbe Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EU ne mogu biti osnova za donošenje odluke o izradi konačnog obračuna Ugovora broj xxxxxxxxx kako to navodi Subjekt nadzora u svom očitovanju Hanfi od 26. travnja 2022.

Naime, Iz Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EU vidljivo je da je člankom 17. točkom 2. propisano: „Ako Ugovor bude raskinut iz bilo kojeg od razloga iz prethodnog stavka, Davatelj leasinga ima pravo obračunati sve dospjele, nenaplaćene rate i nepodmireni iznos financiranja u visini preostale nedospjele glavnice sukladno planu otplate u trenutku raskida Ugovora, te do tada zaostala plaćanja (sudski, izvansudski, javnobilježnički, odvjetnički troškovi, troškovi servisa, održavanja, povrata Objekta leasinga, prijevoza itd.).“.

Člankom 17. točkom 1. propisani su razlozi zbog kojih davatelj leasinga može pisanom izjavom raskinuti Ugovor.

Člankom 18. točkom 2. Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EU određeno je: „Iznos obračuna otplate i naknade štete dospijeva odmah po primitku konačnog obračunskog dopisa i Davatelj leasinga ima pravo iskoristiti sva raspoloživa sredstva osiguranja plaćanja, uključujući i solidarno jamstvo.“.

Iz dopisa od 10. studenoga 2021. kojim Subjekt nadzora obavještava Podnositelja predstavke kako su ostvareni uvjeti za raskid Ugovora broj xxxxxxxxx, vidljivo je da se Subjekt nadzora poziva na odredbe članka 17. stavka 1. točke 7. i 12. Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu, premda se tim člankom uređuje mogućnost raskida ugovora o leasingu od strane davatelja leasinga, odnosno Subjekta nadzora, a ne i primatelja leasinga. U točki 7. spomenutog članka kao razlog raskida ugovora o leasingu od strane davatelja leasinga navodi se totalna šteta, uništenje, krađa ili gubitak objekta leasinga, dok se u konkretnom slučaju ne može govoriti niti o jednoj od ovih situacija obzirom da objekt leasinga nije bio niti isporučen primatelju leasinga. U točki 12. spomenutog članka se govori o drugim razlozima za raskid ugovora od strane davatelja leasinga određenim zakonom, dok se u konkretnom slučaju radi o mogućnosti raskida ugovora o leasingu od strane primatelja leasinga, a koja je predviđena člankom 58. ZOL-a. Obzirom na navedeno, Hanfa smatra da se, suprotno navodima Subjekta nadzora, na konkretnu situaciju ne bi mogli primijeniti niti navedeni ostali razlozi za raskid ugovora predviđeni člankom 17. Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu.

Dopisom od 10. studenoga 2021. Subjekt nadzora nadalje navodi kako obzirom na raskid ugovora dospijevaju sve obveze i troškovi nastali po predmetnom ugovoru o leasingu sukladno članku 17. stavku 2. Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu, a koji propisuje koje naknade davatelj leasinga ima pravo zaračunati primatelju u slučaju kad ugovor o leasingu bude raskinut iz bilo kojeg razloga navedenog u članku 17. stavku 1. Općih uvjeta. Obzirom da se, kako je prethodno navedeno, u konkretnoj situaciji ne radi o nijednom razlogu za raskid ugovora od strane davatelja leasinga iz članka 17. stavka 1. Općih uvjeta, na situaciju nije bilo moguće primijeniti niti stavak 2. istoga članka.

Iz navedenog proizlazi da odredbe Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxx, odnosno Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EU o izradi konačnog obračuna u slučaju raskida ugovora nisu primjenjive na situaciju raskida ugovora o leasingu od strane primatelja leasinga zbog neisporuke objekta leasinga s obzirom da iste određuju razloge i posljedice raskida ugovora o leasingu kada ga raskida davatelj leasinga, a ne primatelj leasinga.

No, čak i kad bi se raskid Ugovora broj xxxxxxxxx mogao podvesti pod razloge navedene u članku 17. Općih uvjeta, kako tvrdi Subjekt nadzora, izrada konačnog obračuna na način naveden u članku 17. stavku 2. ili članku 23. Općih uvjeta te naplata naknade štete predviđena u članku 18. Općih

uvjeta u konkretnom bi slučaju bili protivni odredbama članaka 57. i 58. ZOL-a obzirom da objekt leasinga nije bio isporučen primatelju leasinga od strane Dobavljača.

Hanfa je stoga utvrdila da odredbama Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EUR kojima se regulira mogućnost raskida ugovora o leasingu i izrada konačnog obračuna (članci 17., 18. i 23.) nije uređena mogućnost raskida ugovora o leasingu od strane primatelja leasinga zbog neisporuke objekta leasinga te nisu uređena pitanja načina rješavanja međusobnih odnosa s primateljem leasinga u tom slučaju, poput izrade konačnog obračuna ugovora, naknade štete ili povrata naknade, a na način koji bi bio u skladu s odredbama ZOL-a.

Slijedom navedenog, Hanfa je utvrdila da odredbe Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxx, odnosno Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EUR nisu sastavljene na način kako je propisano odredbama članka 52. stavka 1. točke 11. ZOL-a te članka 9. stavaka 1. i 4. Pravilnika o sadržaju i obliku ugovora o leasingu te metodologiji izračuna efektivne kamatne stope (Narodne novine br. 66/14 i 86/18), budući da u dijelovima kojima se uređuju pitanja raskida ugovora, izrade konačnog obračuna (obračunskog dopisa) te naknade štete zbog raskida ugovora nisu jasno uređeni svi razlozi i uvjeti mogućeg prijevremenog prestanka ugovora. Takav ugovor ujedno je protivan i odredbama članka 52. stavka 6. ZOL-a i članka 3. stavka 2. Pravilnika o sadržaju i obliku ugovora o leasingu te metodologiji izračuna efektivne kamatne stope (Narodne novine br. 66/14 i 86/18), jer nije napisan na pregledan i razumljiv način primatelju leasinga te ne sadrži sve bitne informacije o uvjetima ugovora iz kojih će biti vidljiva prava i obveze ugovornih strana, a u skladu s pozitivnim zakonskim odredbama koje je Subjekt nadzora dužan primjenjivati u svom poslovanju.

Hanfa podredno napominje da niti iz internih akata Subjekta nadzora „Politike i procedure upravljanja kreditnim rizikom“ iz prosinca 2014., „Politike i procedure upravljanja operativnim rizikom“ iz prosinca 2014. te „Pravilnik i procedure za procjenu rizika, odobravanje leasinga, sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma“ od 12. siječnja 2009. ne proizlazi da je istima posebno uređena tematika raskida ugovora zbog nemogućnosti isporuke objekta leasinga primatelju leasinga niti načina rješavanja međusobnih imovinsko-pravnih odnosa sa primateljem leasinga i dobavljačem u tom slučaju.

Subjekt nadzora se u Prigovoru nije posebno očitovao o ovim utvrđenjima Hanfe vezanim uz same odredbe Ugovora broj xxxxxxxxx te Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EUR, osim općenitih navoda da je u konkretnom slučaju prilikom raskida ugovora o leasingu, izrade konačnog obračuna i aktivacije sredstava osiguranja postupao u skladu s odredbama članaka 58., 63., 64. i 65. ZOL-a, a kako je navedeno ranije u obrazloženju.

Uzevši u obzir sve prethodno izneseno, na temelju rezultata cjelokupnog postupka provedenog na temelju odredbe članaka 78. ZOL-a, a sukladno člancima 9. i 96. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09 i 110/21, dalje u tekstu: ZUP), nastavno na utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti vezane uz odredbe Ugovora o financijskom leasingu broj xxxxxxxxx te odredbe Općih uvjeta ugovora o financijskom leasingu br. 02/20/EU odlučeno je kao u točki 1. izreke ovog Rješenja. Nadzorna mjera otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti izriče se temeljem članka 97. ZOL-a, a sve uzimajući u obzir da se time u većoj mjeri nego što je to nužno ne ometa redovito poslovanje Subjekta nadzora, u skladu s načelom zaštite prava stranaka i javnog interesa iz članka 6. ZUP-a.

Tijekom donošenja odluke o ovoj nadzornoj mjeri Hanfa je uzela u obzir, između ostalog, i u bitnom sljedeće: premda je riječ o postupanju prema jednom klijentu, odnosno jednom ugovoru o leasingu, radi se o tipskom ugovoru o leasingu (obrazac ugovora i opći uvjeti) sastavljenom od strane Subjekta nadzora za koji se stoga opravdano može pretpostaviti da može biti ponovno korišten, odnosno da se redovno koristi u poslovanju Subjekta nadzora prilikom sklapanja ugovora o leasingu, pa bi se na ovaj način ubuduće preveniralo sklapanje ugovora s primateljima leasinga, čije odredbe nisu

sastavljene na način kako je propisano odredbama članka 52. stavka 1. točke 11. i stavka 6. ZOL-a te članka 3. stavka 2. i članka 9. stavaka 1. i 4. Pravilnika o sadržaju i obliku ugovora o leasingu te metodologiji izračuna efektivne kamatne stope.

Odlučujući o dužini rokova u kojima je Društvo dužno postupiti po Rješenju, Hanfa je postupila sukladno članku 97. stavku 2. ZOL-a, pri čemu je uzela u obzir prirodu i obujam obveze te ocijenila da je navedeni rok za izradu i dostavu izvješća Hanfi primjeren i logičan sukladno članku 79. stavku 2. ZUP-a.

Također uzevši u obzir sve prethodno izneseno i na temelju rezultata cjelokupnog postupka, u odnosu na nezakonitosti i nepravilnosti utvrđene Zapisnikom koje se odnose na postupanje Subjekta nadzora vezano uz aktivaciju, raskid i konačni obračun po Ugovoru o financijskom leasingu broj xxxxxxxxx, a koje je bilo protivno odredbama članka 57. stavka 3., članka 58. Zakona o leasingu te internog akta Subjekta nadzora „Pravilnik i procedure za procjenu rizika, odobravanje leasinga, sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma“ od 12. siječnja 2009., temeljem odredbe članka 96. ZOL-a odlučeno je kao u točki 2. izreke Rješenja.

Tijekom donošenja odluke o ovoj nadzornoj mjeri Hanfa je uzela u obzir, između ostaloga, i u bitnom sljedeće: radilo se o postupanju Subjekta nadzora u jednom slučaju, odnosno temeljem jednog ugovora o leasingu, a Subjekt nadzora je tijekom nadzornog postupka izjavio kako tijekom 2020., 2021. i 2022. nije imao više niti jedan sklopljeni ugovor o leasingu za koji nije izvršena isporuka objekta leasinga primatelju leasinga, izuzev Ugovora o leasingu broj xxxxxxxxx obuhvaćenog predmetom nadzora. Uzevši u obzir ove činjenice, kao i visinu iznosa financiranja temeljem Ugovora o leasingu broj xxxxxxxxx, ne može se smatrati kako priroda i opseg utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u ovom slučaju imaju značajan utjecaj i posljedice na poslovanje Subjekta nadzora te je izrečena mjera primjerena.

U skladu s odredbom članka 8. stavka 3. Zakona o Hanfi svi pojedinačni akti Hanfe kojima se odlučuje o nečijim pravima ili obvezama objavljuju se nakon njihove konačnosti na internetskoj stranici Hanfe. Iako je predmetni upravni postupak vođen u odnosu na jednu predstavku korisnika financijskih usluga, Hanfa je ocijenila kako tematika iz ovog Rješenja ima utjecaj na interese korisnika financijskih usluga s obzirom da se radi o njihovim pravima vezanim uz ugovorni odnos s leasing društvom, a koja proizlaze iz specifične situacije koja se može pojaviti u leasing poslu. Ovo Rješenje sadrži nadzornu mjeru otklanjanja nezakonitosti i nepravilnosti te opomenu koja se stoga također objavljuje s obzirom na povezanost tematike iz Rješenja, a što je sukladno i članku 96. stavka 2. ZOL-a.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se protiv istog može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu u Zagrebu u roku 30 dana od dana primitka ovog Rješenja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman

KLASA: UP/I 993-06/22-01/01
URBROJ: 326-01-80-82-22-12
Zagreb, 31. kolovoza 2022.